

Amza Pellea

Strălucitor cap de afiș, vedetă a filmului, personaj popular, „serial” al televiziunii, Amza Pellea, în teatru, a „demarat” mai puțin spectaculos, ani de-a rîndul păstrîndu-se cu modestie în roluri de rezistență, de

utilitate, de necesități repertoriale care trebuiau întotdeauna, repede și bine acoperite. Aducea, pe atunci, la începuturile carierei sale, fie la Craiova, fie la fostul „studio al actorului de film”, precum a adus mai tîrziu la Teatrul de Comedie, în numeroasele piese românești și străine, piese pe teme de actualitate — în care era întotdeauna distribuit (*Secunda 58, Brigada 1-a de cavalerie, O chestiune personală, Ultima generație, Prietena mea Pix, Mi se pare romantic, Șeful sectorului suflute, Nic-Nic, Croitorii cei mari din Valahia*), — o umanitate caldă și robustă, o vitalitate funciară, o simplitate tonifiantă, încredere „în cauză”, în adevărul luptei cu care se identifica. Prototip al „personajului pozitiv”, Amza Pellea a evitat cu îndemînare schema, clișeul de comportament, a comutat livrescul și uneori chiar insignifianța unor partituri dramaturgice, îmbogățindu-și rolurile cu generozitatea-i artistică proprie, cu un umor sec, nelipsit din scenă, cu o înflăcărare mascată cu pudoare sub aparența nonșalantei.

Din marile repertoriu universal, Amza a avut parte de mai puține roluri, la „banchetul” marilor personaje, nu știm de ce, el a fost mai rar invitat, deși, așa cum a demonstrat în *Platonov*, în acel neuitat *Hamlet de provincie*, întruchipînd un erou plin de elanuri oboseite, cu porniri vitale repede înăbușite, la hotarul dintre dramă și comedie, el poate juca cu superbă degajare, orice...

Acest excelent om de teatru s-a făcut cunoscut marelui public, prin film, pe peliculă împlinindu-și personalitatea, aici relevîndu-și fațete noi, inițial nebănuite, fie în registrul comicalului, fie în cel al tragicului. Interpret al unor personaje legendare, în *Haiducii, Neamul șoinăreștilor*, creatorul unor figuri istorice epeice ca Decebal, Mihai Viteazul, Amza Pellea a impus în mitologia filmului românesc *eroul*, întruchipînd un vis de bărbăție și vitejie, de dăruire și dreptate. Salutul în film și în cariera sa artistică l-a realizat de curînd, trecînd de la aceste partituri, co-virșite de factologie și epos, la rolul psihologic din drama contemporană. Personajul inginerului Petrescu din filmul *Puterea și Adevărul*, reprezintă o mare biruință a actorului dramatic Amza Pellea, repurtată asupra unei imagini arhetipale de film. Finețea caracterizării, limpezimea expresiei, gravitatea jocului nuanțat, demonstrează ce strălucitor rezultat artistic a obținut școala noastră de teatru prin acest elev a doi mari străluciți profesori, neuitați artiști și pedagogi, Mihai Popescu și Alexandru Finți, exponenți a două stiluri diferite de joc, dar a căror sinteză o regăsim în creația lui Amza Pellea.

M. I.